

РЕШЕНИЕ

№ 50168

гр. София, 04 август 2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, I НО, в публично заседание на деветнадесети октомври две хиляди двадесет и втора година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: МИНА ТОПУЗОВА
ЧЛЕНОВЕ: ХРИСТИНА МИХОВА
КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ

при секретаря.....Мира Недева.....и в присъствието на
прокурора.....Момчил БЕНЧЕВ.....изслуша докладваното от
Председателя касационно дело № 707 по описа за 2022 г.

Производството е образувано по касационни жалби от М. Ю. М., подадени чрез упълномощени защитници – адвокати И. Н. и П. Н. и от В. М. М. - конституирана като защитник на основание чл. 91, ал. 2 от НПК, срещу решение № 187 от 28.06.2022 г., постановено по внохд № 553/21г. на Софийски апелативен съд, НО – 4 с-в.

В жалбата на адв. П. Н. се релевират всички касационни основания по чл.348, ал.1 от НПК. Твърди се, че въззивният съдебен акт е постановен в нарушение на чл.13 и чл.14 от НПК, тъй като съдът не взел необходимите мерки за осигуряване разкриването на обективната истина. Излагат се съображения за нарушаване правото на защита на подсъдимия, както и на принципите по чл. 13 и чл. 14 от НПК, поради отказ на въззивния съд да разпита като свидетел д-р И. К., който можел да даде показания, свързани с нараняванията на подсъдимия. Посочва се, че по делото не са събрани доказателства как изписаните лекарства на М. са повлияли на психиката му. Прави се оплакване, че е останало неизяснено в какво положение са били един спрямо друг подсъдимият и пострадалият, като за установяване на това обстоятелство е следвало да бъде назначена поисканата от защитата биотрасологична експертиза. Излагат се съображения, че нараняванията в стомаха на подсъдимия са били пречка същият впоследствие да извади ножа от корема си и да го забие в шията си. Посочва се, че въззивният съд не е отговорил на въпроса относно наличието на отпечатък от показалеца на дясната ръка на М. върху дървената дръжка на ножа, след като е приел, че подсъдимият се е наранил с лявата си ръка. Твърди се, че въззивният съд изцяло се е съгласил с обвинителната теза, като без никакви доказателства приел, че у подсъдимия били налице предшествващи негативни нагласи спрямо пострадалия, които заедно с употребата на алкохол довели до свръхяростни афекти у подсъдимия, както и че не е подложил на съмнение показанията на свидетелите Н. К. и Р. К., както и тези на свидетелите А. и Б.. Прави се възражение за нарушение на материалния закон, като се твърди, че не е бил приложен законът, който е трябвало да бъде приложен. На последно място е релевирано оплакване за явна несправедливост на

наложеното на подсъдимия наказание. Посочва се, че подсъдимият М. никога не е бил обвиняван или осъждан за престъпление против личността и въззивният съд неправилно е приел, че става въпрос за лице със завишена обществена опасност, като наложеното наказание „доживотен затвор“ не съответства на целите на наказанието по чл. 36 от НК. Предлага се делото да бъде върнато за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд или въззивното решение да бъде отменено поради нарушение на материалния закон, като деянието на подсъдимия да бъде квалифицирано като извършено при неизбежна отбрана или превишаване на нейните предели.

В касационната жалба на адв. И. Н. се изтъкват касационните основания по чл. 348, ал. 1 от НПК. В контекста на твърдението за допуснато съществено нарушение на процесуалните правила се излагат аргументи, че не е установен мотивът за извършване на престъплението; че показанията на свидетеля Н. К. не са подложени на обстоен анализ и не е изследвано как са получени нараняванията й. Възразява се срещу отказа за допускане на д-р К. до разпит като свидетел. Посочва се, че липсват данни по делото, подкрепящи извода на съда, че подсъдимият е забил ножа и с двете ръце. Посочва се, че по неясни за защитата причини в мотивите на двете съдебни инстанции се е коментирало използването на само едно хладно оръжие. Оспорват се констатации на съда във връзка с представената от климатичната станция в гр. Х. справка, като се навеждат възражения, че защитата на подсъдимия е направила доказателствено искане за установяване дали е валидна градушка, както и че съдът е можел въз основа на служебното начало да изиска допълнителна информация от НИМХ. Твърди се, че за определяне на механизма на нараняванията на пострадалия и подсъдимия двете инстанции са се позовали на изготвените съдебно-медицински експертизи от д-р Я. З., като в назначената от въззивния съд експертиза не е изследвано наличието на кръв по посочените в жалбата обекти и което според защитника на подсъдимия би могло да изясни положението на пострадалия и подсъдимия при нанасянето на ударите. Прави се оплакване, че двете съдебни инстанции не са осъществили обстоен анализ с цел установяване на обективната истина, като са кредитирали част от гласните доказателства и са игнорирали други. Посочва, че е налице неправилно приложение на материалния закон, без да се излагат конкретни доводи. Иска се делото да бъде върнато за разглеждане от друг състав на въззивния съд, като бъдат извършени допълнителни разпити на свидетели и бъдат назначени експертизи. Възразява се, че наложеното наказание „доживотен затвор“ е явно несправедливо, но не се посочват конкретни доводи в подкрепа на това възражение. При условията на алтернативност се предлага подсъдимият да бъде оправдан или делото се върне за ново разглеждане на въззивния съд или да бъде намалено наложеното наказание.

В депозираната касационна жалба от защитника на подсъдимия М. – В. М., негова съпруга, не се сочат касационни основания и данни, които да ги подкрепят. Правят се възражения, насочени към действия, осъществени на досъдебното производство, както и такива, които по съществото си представляват оплакване за необоснованост. Излагат се съображения за неизвършени от страна на разследващите органи действия в хода на досъдебното производство. Правят се възражения, че свидетелят К. винаги е била разпитвана в присъствието на сина си, излагат се съображения за необходимост от назначаване на съдебна биотрасологична експертиза. Преразказват се действия на разследващите органи, дават се оценки и коментари на събраните доказателства по делото, поставят се въпроси относно факти по делото и

мотива за извършване на престъплението. Моли делото да бъде върнато на някоя от съдебните инстанции за назначаване на експертизи и разпит на свидетели.

Пред касационния съд защитниците на подсъдимия поддържат касационните жалби и възпроизвеждат доводите, отразени в тях. Пледират да бъде отменено въззивното решение, делото да се върне за ново разглеждане от друг съдебен състав или да бъде намалено наложеното наказание.

В личната си защита подсъдимият поддържа изложеното от защитниците, като представя и писмена защита. В същата оспорва показанията на свидетеля Н. К. относно обстоятелството възможно ли е нараняванията му да са причинени от него самия. Моли да бъде назначена експертиза, която да установи как е получен отпечатъкът му върху ножа. Твърди, че в заключението на експертите липсва категоричност, поради което иска назначаване на тройна или петорна експертиза, както и да бъдат разпитани като свидетели лекарите, които са извършили операцията и са възприели нараняванията му, както и д-р Б., от спешна помощ, който е пристигнал първи на местопроизшествието. Моли делото да бъде върнато за ново разглеждане и за назначаване на експертизи по преценка на съда.

Прокурорът от Върховната касационна прокуратура намира жалбите за неоснователни и счита, че въззивното решение следва да се остави в сила. Посочва, че въззивният съд е приложил правилно материалния закон, като след задълбочен и обстоен самостоятелен анализ на доказателствената съвкупност е стигнал до същия правен извод, възприет и от първостепенния съд, че подсъдимият е осъществил от обективна и от субективна страна състава на престъплението по чл.116, ал.1, т.6, пр.2 и 3 вр. чл.115 от НК и правилно е наложил наказание „доживотен затвор“. Посочва, че въззивният съд е изложил подробно своите мотиви, решението е постановено при напълно изяснена фактическа обстановка и при правилно установени фактически положения, които не се различават от възприетите от първоинстанционния съд. Отбелязва, че по делото са събрани в необходимия обем и по съответния процесуален ред доказателствата, необходими за неговото правилно решаване, като по безспорен начин са установени механизмът на нараняванията, авторството на деянието, мотивът и причините за извършване на престъплението, като са събрани и достатъчно доказателства за наличието на двата квалифициращи признака. Счита, че въззивният съд е извършил всички възможни процесуално допустими действия за разкриване на обективната истина и не са били допуснати съществени нарушения на процесуалните правила по смисъла на чл.348, ал.3 вр. ал.1, т.2 от НПК, включително такива, с които да е било нарушено правото на защита на подсъдимия. Поддържа, че наложеното наказание е справедливо и правилно е било преценено, че целите, заложи в чл.36 НК за поправка на подсъдимия и за реализиране на превантивната роля по отношение останалите членове на обществото, могат да бъдат постигнати единствено чрез прилагането на чл.38а НК и налагането на наказание доживотен затвор. Счита, че не е налице основание за отмяна или изменение на обжалваното решение.

Адвокат А. К.-М. - повереник на частните обвинители и граждански ищци Н. К., Р. К. и Р. К. като майка и законен представител на малолетната Н. К. моли касационните жалби да бъдат оставени без уважение. Счита, че въззивното решение е правилно и законосъобразно, а наложеното с него наказание е справедливо. Посочва, че въз основа на събраните доказателства пред двете съдебни инстанции обвинението е доказано по безспорен начин от обективна и субективна страна. Според повереника са били изслушани всички експертизи и са били събрани всички доказателства от значение за изясняването на делото и за разкриването на обективната истина. Счита,

че събирането на доказателствата и всички останали съдопроизводствени действия на предходните инстанции са били извършени по предвидения в НПК ред. Посочва, че въззивният съд е формирал обосноваван и напълно правилен извод за всички признаци на престъплението от обективна и субективна страна. Отбелязва, че при определяне на вида и размера на наказанието съдът е изложил изключително подробни мотиви за наличието на двата квалифициращи признака, всеки от които е достатъчен да обоснове налагането на наказание доживотен затвор. Поддържа, че материалният закон е бил приложен правилно и процесуалните правила са били спазени, включително при определянето на наказанието. Моли да бъдат оставени без уважение подадените касационни жалби и да бъде потвърден обжалваният въззивен съдебен акт. Претендира разноски.

Частният обвинител и граждански ищец Н. К. заявява, че иска справедлива присъда.

Частният обвинител и граждански ищец Р. К. поддържа изложеното от повереника.

В последната си дума подсъдимият моли да бъде отменена присъдата и да се назначат експертизите, които са му били отказани, с оглед доказване на невинността му.

Върховният касационен съд, за да се произнесе, взе предвид следното:

С присъда № 900137 от 21.01.2021 г., постановена по нохд № 303/19г. по описа на Окръжен съд - Благоевград, подсъдимият М. Ю. М. е признат за виновен в това, че на 15.06.2018г., около 16.00-16.30 часа в гр. Г. Д., обл. Б., в къща, находяща се на ул. „К. Н. А.“ № ** умишлено е умъртвил К. В. К., по особено мъчителен за убития начин и с особена жестокост, поради което и на основание чл. 116, ал.1, т.6, пр.2 и 3, във вр. с чл. 115 от НК и чл. 54 НК е осъден да изтърпи наказание „лишаване от свобода“ за срок от двадесет години при първоначален „строг“ режим за изтърпяване на наказанието.

На основание чл. 68, ал.1 от НК е приведено в изпълнение наложеното на подсъдимия М. наказание „лишаване от свобода“ за срок от две години по нохд № 81/2018 г. по описа на Районен съд – Велики Преслав с определение за одобряване на споразумение, влязло в законна сила на 02.03.2018 г.

На основание чл.59, ал.1, т.1 от НПК е зачетено предварителното задържане на подсъдимия.

Със същата присъда подсъдимият М. Ю. М. е осъден да заплати обезщетение за претърпени от деянието неимуществени вреди, ведно със законната лихва от датата на увреждането, в полза на Р. Я. К., в качеството на майка и законен представител на малолетното дете Н. К. К. в размер на 300 000 лв.; в полза на Н. А. К. в размер на 150 000лв. и в полза на Р. В. К. в размер на 100 000 лв., като гражданските иски са отхвърлени до пълния им предявен размер като неоснователни.

По протест на прокурор при ОП гр. Благоевград и жалба от частните обвинители и граждански ищци чрез техните повереници – адвокати А. – Т. и К. - М. за увеличаване на наказанието; както и по жалби на защитниците на подсъдимия М. – адвокати Н. и Н. и съпругата на подсъдимия В. М., е образувано внохд № 553/21г. по описа на Софийски апелативен съд. С решение № 187 от 28.06.2022г. въззивният съд е изменил първоинстанционната присъда в частта относно наказанието, като вместо двадесет години лишаване от свобода е наложил на подсъдимия наказание „доживотен затвор“, при специален режим и на основание чл.40, ал.4 от НК

постановил прилагането на медицински грижи по отношение на подсъдимия М.. Потвърдил е присъдата в останалата част.

Върховният касационен съд, като обсъди доводите на страните и в пределите на чл. 347 ал.1 от НПК, намери следното:

Жалбите са подадени в законния срок от лица, имащи право на жалба.

Жалбата на защитника на подсъдимия – В. М., макар и подадена в срока за обжалване на въззивното решение, не е с изискуемото от чл. 351, ал. 1 от НПК съдържание. В нея не се сочат конкретни касационни основания, което не позволява извършването на касационен контрол. Касационната инстанция, за разлика от въззивната, проверява атакувания съдебен акт само в обжалваната част и само по отношение на посоченото в жалбата касационно основание. Липсата на конкретизация в жалбата относно касационното основание и доводи в негова подкрепа не позволяват разглеждането ѝ по същество, поради което така подадената жалба следва да бъде оставена без разглеждане.

Жалбите, подадени от адв. П. Н. и от адв. И. Н., са допустими. Изложените в тях доводи са до голяма степен идентични, което позволява съвместното им разглеждане съобразно посочените в тях касационни основания.

Относно касационното основание по чл. 348, ал.1, т.2 от НПК

Оплакването за допуснати съществени нарушения на процесуални правила се аргументира с отказ на въззивния съд да събере доказателства, което според защитниците е в нарушение на изискванията на чл.13 и чл.14 от НПК. От принципна гледна точка следва да се отбележи, че в практиката си ВКС многократно е утвърдил разбирането, че съдът не е задължен да уважи всички доказателствени искания на страните, а само онези от тях, отнасящи се до обстоятелствата по чл.102 от НПК (в същия смисъл р. № 520/07.01.1999г. по н.д. № 372/98г. на I н.о.; р. № 145/08.07.2019г. по н.д. № 534/19г. на II н.о.; р. № 9/02.07.2019г. по н.д. № 993/18г. на III н.о.; р. № 233/11.12.2018г. по н.д. № 869/18г. на I н.о. и др.).

Инстанционните съдилища са оставили без уважение искането за допускане до разпит като свидетел на д-р И. К. за получените от подсъдимия наранявания по съображения, че назначените по делото експертизи са дали отговор на поставените от защитата въпроси. В допълнение следва да се отбележи, че писменото становище от д-р К., изготвено в отговор на запитване на защитниците на подсъдимия до болницата в гр. Гоце Делчев (приложено на л.496, т.2 от нохд № 303/19г.) не представлява годно доказателствено средство, тъй като българският НПК не предвижда възможност за свидетелстване в писмена форма. От процесуална гледна точка участието на д-р К. като свидетел в производството е недопустимо, тъй като видът и характеристиката на нараняванията, получени от подсъдимия, са обект на изследване от назначените по делото съдебно – медицински експертизи. Твърдението в писменото становище на същия лекар, че нараняванията на подсъдимия са причинени от два различни режещи предмета не може да бъде предмет на свидетелско показание, тъй като не възпроизвежда фактически обстоятелства, а изразява експертно мнение. Като такова същото не би могло да бъде противопоставено на назначените и приети по надлежния предвиден в НПК ред заключения на съдебно - медицинските експертизи.

За изясняване на въпроса относно вида на режещите предмети, с които са нанесени уврежданията на пострадалия и подсъдимия въззивният съд е назначил повторна съдебно – медицинска експертиза за установяване с кой от трите налични като веществени доказателства ножа (два иззети при огледа на местопроизшествието и един, изваден от шията на подсъдимия М.) са нанесени нараняванията на пострадалия

и на подсъдимия; възможно ли е нараняванията на подсъдимия да са причинени от самия него и с кой от ножовете. Назначил е също дактилоскопна и ДНК експертиза за наличие на дактилоскопни следи и ДНК материал на иззетите при огледа на местопроизшествието два ножа, неизследвани в хода на производството пред първата инстанция. Според заключението на назначената пред въззивния съд дактилоскопна и биологична експертизи, върху иззетите при огледа на местопроизшествието два броя ножа – кухненски нож с дървена дръжка и кухненски нож с черна пластмасова дръжка не са проявени и открити дактилоскопни следи, не се е доказала човешка кръв и изследваните отривки от дръжките и остриетата на двата ножа не са годни за сравнителен ДНК анализ. Според заключението на назначената пред апелативния съд съдебно - медицинска експертиза ножът, обозначен като обект № 2 в експертизата, съответства на прорезите на блузата на К. и на нараняванията по тялото му. Анализът на медицинската документация и фактът, че същият нож е бил отстранен оперативно от шията на М., са позволили на експертите да направят извод, че уврежданията на последния може да са причинени от този нож. Локализацията и морфологията на уврежданията не изключва възможността М. сам да си е причинил същите. В устните си разяснения експертите д-р А. и д-р Х. са посочили, че чисто хипотетично при някои от повърхностните и прободно - порезните наранявания на М. не може да се изключи вариантът да е участвал какъвто и да е предмет с остър връх и режещ ръб какъвто представлява и нож обект № 3, но основно уврежданията съответстват на нож обект №2.

Апелативният съд е обсъдил събрания пред първоинстанционния съд и в хода на въззивното съдебното следствие доказателствен материал, като е изложил подробни мотиви защо приема, че престъплението е осъществено с ножа, изваден при хирургична интервенция от врата на подсъдимия М.. Анализирал е извършената в досъдебното производство ДНК експертиза на същия нож, взел е предвид заключението на вещото лице – д-р З., изслушано в съдебно заседание пред първоинстанционния съд, че оръжието, с което са били причинени всичките 97 прободно-порезни рани на пострадалия е едно. За да приеме от фактическа страна, че нараняванията на подсъдимия и пострадалия са нанесени с един и същ нож, апелативният съд е взел предвид взаимно кореспондиращите си заключения на съдебно- медицинските експертизи, изготвени от д-р З. и от вещите лица д-р А. и д-р Х. и показанията на свидетелите Н. К. и К. Р. относно изхвърлянето на малкия нож с черна пластмасова дръжка в двора.

Възражението, че са били игнорирани становища на защитата и че въззивният съд е можел да изиска служебно справка от НИМХ е неоснователно. Обстоятелството, че ножът с черна пластмасова дръжка е бил изхвърлен през прозореца „за да спре дъжда/ или градушката/“, съгласно мотивите на апелативния съд, е било доказано чрез свидетелските показания на свидетеля Р., като въззивната инстанция отбелязва, че същата е била предупредена за отговорността по чл. 290 от НК. Достоверността на показанията ѝ е била проверена с помощта и на други доказателствени средства – протоколът за оглед на местопроизшествие видно от съдържанието на който ножът е бил намерен в двора, където свидетелката е заявила, че го е изхвърлила; както и на заключенията на дактилоскопната и биологична експертизи, че върху този нож не са констатирани следи от кръв и дактилоскопни следи. В мотивите си апелативният съд е обсъдил другите събрани доказателства – СМЕ на труп, СМЕ за освидетелстване на живо лице - на подсъдимия, експертизата за изследване на трите ножа, назначена пред въззивната инстанция, показанията на полицейските служители, като достигнал до

извода, че по делото няма данни, от които да бъде направен извод, че на мястото е имало трето лице и че е било употребено друго оръжие, различно от извадения от врата на подсъдимия нож. Тези обстоятелства са били доказани по изискуемия от НПК категоричен начин с допустимите от закона доказателствени средства, поради което въззивната инстанция не може да бъде упрекната в нарушение на чл. 107, ал. 2 от НПК.

Неоснователно е възражението, че по делото е останало неизяснено в какво положение са били един спрямо друг подсъдимият и пострадалият. Съгласно заключението на СМЕ на труп (л.129,т.2 от ДП), изслушано пред първата инстанция, разположението на пострадалия и подсъдимия се е променяло, като първоначално са били лице срещу лице, а в повечето време жертвата е била под нападателя в легнало положение, в което и трупът е намерен.

Неоснователно е възражението, че по делото не са събирани и установявани доказателства как са повлияли изписаните на подсъдимия лекарства и спирането на техния прием. Въззивният съд е обсъдил представените от д-р И. Д. рецепти (л. 414 от мотивите на решението), с които са били предписани на подсъдимия психоактивни медикаменти. Изпълнението на предписаното лечение е поставено под съмнение, с оглед изготвената по делото съдебно-химическа експертиза на проба от кръв от подсъдимия М., при което не е било установено наличието на наркотични вещества и психоактивни медикаменти, включително и тези, изписани от д-р Д.. Изводите на съда се основават на събрани по реда на НПК доказателства, поради което съдът не може да бъде укорен в неспазване на чл. 107, ал.2 от НПК.

Касационният съд приема за неоснователно възражението на защитата, че отговор на въпроса за наличието на само отпечатък от показалеца на дясната ръка на подсъдимия, след като според въззивния съд подсъдимият се е наранил с лявата си ръка. Видно от мотивите на решението (л. 421 от внохд № 553/21г.) апелативният съд е обсъдил изводите на експертите по назначената пред въззивната инстанция съдебно – медицинска експертиза, че в зависимост от захвата на ръката и захвата спрямо ножа са възможни различни ситуации, като е възможно и с двете ръце да бъде нанесен такъв удар.

Неоснователно е твърдението, че показанията на свидетеля Н. К. са приети безкритично. Напротив, въззивният съд е подложил тези показания на обстоен анализ (л. 418, л. 424 от внохд № 553/21г.), обсъдил ги е съвместно с целия доказателствен материал – съдебно-медицинските експертизи на труп, на подсъдимия и на трите ножа, назначената от апелативния съд съдебно-медицинска експертиза, показанията на свидетеля Р., както и на полицейските служители, които са пристигнали първи на местопроизшествието. Изложил е подробни мотиви защо ги кредитира, като е съобrazil тяхната еднопосочност, обстоятелството, че свидетелят К. е била предупредена за наказателната отговорност по чл. 290 от НК, която носи за лъжесвидетелстване, както и интересът ѝ като родител на пострадалия за разкриването на обективната истина (л. 424 от внохд № 553/21г.).

Възражението на защитата, че липсват доказателства относно мотива за извършване на престъплението е неоснователно. За да приеме наличието на негативни нагласи у подсъдимия спрямо пострадалия, апелативният съд е ценил с доверие показанията на свидетелите Н. К., Р. К., Р. А. и А. Б., които са еднопосочни и взаимно кореспондиращи. Пред последните двама пострадалият споделял, че след задържането на М. с акцизни стоки, подсъдимият го подозирал, че го е „предал“, а този мотив сочи и св. К., възпроизвеждайки предсмъртните думи на сина си. Въззивният съд се е

солидизирал с изводите на първата инстанция, че подсъдимият е имал предшестващи негативни нагласи спрямо пострадалия, които заедно с употребата на алкохол са довели до свръхяростни афекти у него при нанасянето на 97 наранявания. Тези изводи са основани на заключението на назначената пред първоинстанционния съд комплексна съдебно-психиатрична и психологична експертиза (л.403, т.2 от нохд № 303/19г. на БлОС), изслушана и приета в съдебно заседание на първоинстанционния съд.

Неоснователни на последно място са доводите в жалбата на адв. Н. и в личната защита на подсъдимия М., че е невъзможно подсъдимият да е извадил ножа от корема си и да го е забил във врата си, както е приел апелативният съд. В устните си разяснения вещите лица, изготвили съдебно - медицинската експертиза д-р А. и д-р Х. са заявили, че нараняването в коремната кухня не е лишило подсъдимия от възможност да извършва активни движения. С оглед данните от медицинската документация при приемането на М. в болничното заведение след деянието, подсъдимият не е изпадал в шоково състояние поради болков синдром, а е бил в ясно съзнание за което са били налице медицински показания – нормални зеници, спонтанно отваряне на очите, нормално дишане и хемодинамика (л. 368 – л. 369 от внохд № 553/21г. на САС). Това становище на експертите е възприето от въззивната инстанция и възпроизведено в мотивите на решението.

С оглед всичко изложено касационната инстанция намира, че в дейността на въззивния съд по събиране и оценка на доказателствата не са допуснати логически грешки или игнориране на доказателства, поради което не е налице касационно основание по чл.348, ал.1, т.2 от НПК. Ето защо настоящият съдебен състав намери, че следва да се произнесе по приложението на закона в рамките на приетите за установени от въззивния съд факти.

Относно касационното основание по чл. 348, ал.1 т.1 от НПК

В мотивите на решението си апелативният съд е изложил подробни съображения, относно правната квалификация на извършеното деяние като престъпление по чл. 116, ал.1, т. 6, предл.2 и предл.3 от НК, с които касационната инстанция изцяло се солидаризира. В детайли са изследвани естеството на получените от пострадалия наранявания, т.нар. „защитни наранявания“, които сочат, че К. К. е възприел нападението, борел се е за оцеляването си, като същият е преживявал както физически болки и страдания, така и ужас от неизбежната смърт. Според експертната, всички наранявания са причинени приживе на пострадалия, ударите са нанасяни последователно и непосредствено за кратко време, като смъртта е настъпила бързо, а пострадалият е претърпял тежки предсмъртни мъки. Правилно съдът е посочил, че алкохолното опияние би имало значение в случай, че нараняванията са по-малък брой, като въззивната инстанция е обърнала внимание, че пострадалият е викал за помощ и до настъпването на смъртта е бил в пълно съзнание. Изложени са подробни съображения защо апелативният съд възприема наличието на квалифициращия признак „особена жестокост“, като изцяло е обосновал извода си със събрания в наказателното производство доказателствен материал. Обсъдил е броя на нанесените от подсъдимия удари, показанията на свидетеля – очевидец Н. К., заключението на назначената комплексна съдебно-психиатрична и психологична експертиза пред първоинстанционния съд, като е направил законосъобразен извод, че по своя интензитет изпълнителното деяние надвишава необходимото за причиняване на смъртта на пострадалия, а поведението на подсъдимия сочи на изразена коравосърдечност и жестокост. Приетата от апелативния съд правна квалификация е

съответна на приетите за установени факти, което налага извод, че законът е приложен правилно.

Липсват конкретни доводи за нарушение на материалния закон в жалбата на адвокат Н., които да подлежат на обсъждане. Материалната незаконосъобразност в депозираната от защитника адв. Н. касационна жалба е била мотивирана като последица от допуснато съществено процесуално нарушение при събирането на доказателствата поради неизясняване в какво положение са били един спрямо друг подсъдимият и пострадалият. Твърдяното процесуално нарушение защитата обвързва с невъзможността на съда да се произнесе за наличие на неизбежна отбрана или превишаване на нейните предели.

Следва да се отбележи, че с оглед неоснователността на твърдението за допуснато процесуално нарушение при събирането и анализа на доказателствата, касационният съд не би могъл да се произнесе по приложението на закона, като приеме нови и различни факти от тези, установени от въззивния съд.

Независимо от това обаче в светлината на безспорно установените от фактическа страна обстоятелства тезата, че подсъдимият М. е действал при неизбежна отбрана е очевидно несъстоятелна. Деецът се намира в положение на неизбежна отбрана когато се защитава от непосредствено противоправно нападение, причинявайки вреди на нападателя в рамките на необходимите предели. Когато защитата явно надхвърля необходимото за отблъсване на нападението, е налице превишаване на пределите на неизбежна отбрана. В ППВС № 12 от 29.11.1973г. е изрично указано, че деецът се намира в положение на неизбежна отбрана само докато непосредственото противоправно нападение не е приключило. Нападението се счита за прекратено, когато е отблъснато от нападнатия или трети лица или нападателят се е отказал да го завърши или го е завършил. Неизбежна отбрана срещу завършено нападение е недопустима – т.4 от ППВС № 12/73г. В случая от събраните по делото доказателства е безспорно установено, че пострадалият е получил 97 броя наранявания от едно и също оръжие, значителната част от които в легнало положение, а по ръцете му са налице увреждания с характер на защитни. Съгласно заключението на съдебно- медицинската експертиза на труп, с оглед установените наранявания и изразеността на кръвонасяданията по тях, най - вероятно първоначално са причинени нараняванията с вид на защитни в областта на горните крайници, непосредствено последвани и съвместно причинени с тези в областта на гърдите и шията. Така установените факти сочат на извод, че наличието на хипотетично първоначално нападение от страна на пострадалия срещу подсъдимия, не би довело до промяна в квалификацията в по- леко наказуемо престъпление. Това е така, тъй като при нанасянето на ударите, причинили смъртта на пострадалия, последният само се е бранил, което сочи, че подсъдимият не се намирал в положение на неизбежна отбрана, а още по- малко е действал при превишаване на нейните предели.

С оглед изложеното липсва касационно основание по чл.348, ал.1, т.1 от НК.

Относно касационното основание по чл. 348, ал.1, т.3 от НПК

Доводите за явна несправедливост на наложеното наказание касационната инстанция намери за неоснователни.

Съобразно разпоредбата на чл.38а, ал.2 от НК наказанието доживотен затвор се определя, когато извършеното престъпление е изключително тежко. При отсъствието на легална дефиниция на това понятие, в правната доктрина и практиката се приема, че освен свързаните със санкцията белези, изключително тежко е това престъпление, което извън признаците на престъпния състав разкрива особено висока степен на

обществена опасност, надхвърляща значително тази на обикновените случаи на същото престъпление (в същия см. р.№ 717/ от 15.11.2007г. на ВКС по н.д. № 419/07г., I н.о.).

В мотивите на въззивното решение са изложени съображения относно изключителността на осъщественото от подсъдимия в сравнение с престъпленията от същия вид – нанасянето на многобройни удари, далеч надхвърлящи необходимото за умъртвяване на жертвата и то в присъствието на майката на пострадалия; проявена изключителна жестокост и коравосърдечност, което е рядък случай в съдебната практика. Взети са предвид добрите характеристични данни на подсъдимия, като е прието, че същите касаят спортната му кариера, съобразено е обстоятелството, че той страда от разстройство на личността от смесен тип, което не е пречка да разбира свойството и значението на извършеното, че е баща на две деца, но е прието, че те не могат да се противопоставят на изключителната тежест на извършеното деяние. С тези изводи на въззивния съд касационната инстанция напълно се съгласява.

Доводите в жалбата на адв. Н., че следвало да се отчете като смекчаващо обстоятелството, че до момента М. не е бил осъждан за престъпление срещу личността, не могат да бъдат възприети. Извършеното от подсъдимия деяние в рамките на изпитателния срок на осъждането му за извършено престъпление по чл. 243, ал.2, т.1 от НК сочи на формирана трайна престъпна нагласа, незачитане на правните норми и обществения ред. В този смисъл обстоятелството, че подсъдимият не е осъждан за престъпление по Глава втора от НК не го прави личност с по –ниска степен на обществена опасност. Наказанието доживотен затвор в случая е съответно на изключителната тежест на престъплението и е адекватно ориентирано към постигане на целите на наказанието по чл.36 от НК.

Пред касационната инстанция частните обвинители претендират разноски в размер на 6 000 лв., направени от тях за възнаграждението на повереник, за които представят документи. С оглед изхода на делото и на основание чл. 189, ал. 3 от НПК, ВКС намери, че следва да ги възложи в тежест на подсъдимия.

По изложените съображения и на основание чл.354, ал.1, т.1 от НПК, ВКС, I н.о.

РЕШИ:

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ касационна жалба, подадена от В. М. М. - защитник на подсъдимия М. Ю. М..

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 187 от 28.06.2022 г., постановено по внохд № 553/21г. на Софийски апелативен съд, НО – 4 с-в.

ОСЪЖДА на основание чл. 189, ал. 3 от НПК подс. М. Ю. М. да заплати в полза на Н. К., Р. К. и Р. К., като майка и законен представител на малолетната Н. К., сумата от 6 000 лв., представляваща разноски за възнаграждение на повереник пред касационната инстанция.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.